

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 3C/12/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3714200482
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Silvia Kysucká
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2014:3714200482.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica samosudkyňou Mgr. Silviou Kysuckou v právnej veci navrhovateľa K. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. L., K. XXXX/XX, právne zastúpený JUDr. Róbertom Faturom, advokátom so sídlom Považská Bystrica, Centrum 18/23 proti odporcovi Slovenská republika - Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Štúrova 2, Bratislava o zaplatenie 4.496,32 eur s prísl., takto

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi 1.413,32 eur spolu s 5,5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 1.413,32 eur od 18.7.2013 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšku súd návrh z a m i e t a.

Odporcovi súd náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal pôvodne od Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „Generálna prokuratúra SR“) zaplatenia 1496,32 eur s prísl. Titulom náhrady škody a 3.000,- eur titulom nemajetkovej ujmy. V návrhu uviedol, že na základe zápisnice o trestnom oznámení H. H. R. spísanej na Okresnej prokuratúre v Považskej Bystrici bolo uznesením vyšetrovateľa OR PZ Považská Bystrica Č.:S.-XXX/JP-J.-XXXX zo dňa X.XX.XXXX začaté trestné stíhanie vo veci prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Trestného zákona. Následne uznesením vyšetrovateľa OR PZ Považská Bystrica Č.:XXX/JP-J.-XXXX zo dňa XX.X.XXXX bolo vznesené obvinenie navrhovateľovi pre prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, 2 písm. a) Tr. Zák.. Proti uvedenému uzneseniu podal navrhovateľ sťažnosť zo dňa X.X.XXXX, ktorá bola uznesením Okresnej prokuratúry Považská Bystrica č. Pv 1023/2010-12 zamietnutá. Dňa 8.7.2011 bola na navrhovateľa podaná obžaloba. Dňa 5.9.2011 vydal Okresný súd Považská Bystrica trestný rozkaz č. k. 2T/140/2011-216, ktorým bol navrhovateľ uznaný vinným z prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, 2 písm. a) Tr. Zák., proti ktorému podal navrhovateľ odpor. Následne bol navrhovateľ rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 2T/140/2011-235 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3To/20/2012 oslobodený spod obžaloby. Uvedený rozsudok tunajšieho súdu v spojení s uznesením odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 26.3.2012.

Za právne služby spojené s predmetnou trestnou vecou zaplatil navrhovateľ svojmu právnenému zástupcovi JUDr. Róbertovi Faturovi, AK Považská Bystrica, sumu 1496,32 eur. Je teda zrejmé, že nezákonnými rozhodnutiami - uznesením vyšetrovateľa OR PZ Považská Bystrica Č.:XXX/JP-J.-XXXX zo dňa XX.X.XXXX, ako i podaním obžaloby prokurátorom Okresnej prokuratúry v Považskej Bystrici č. Pv 1023/2010-12 zo dňa 6.5.2011, bola navrhovateľovi spôsobená škoda 1496,32 eur, pričom ide o

škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. V súlade s ustálenou súdnou praxou zodpovedá štát aj za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. V zmysle judikatúry prichádza do úvahy ako príslušný orgán konajúci v mene štátu Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej „Ministerstvo vnútra SR“), ako i Generálna prokuratúra SR. Navrhovateľ podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na oba príslušné orgány, pričom listom zo dňa 26.3.2013 mu Ministerstvo vnútra SR oznámilo, že nie je príslušným na preskúmanie žiadosti a túto odstúpila na vybavenie Generálnej prokuratúry SR. Počas obdobia, kedy sa viedlo trestné stíhanie, t. j. od 25.3.2011 do 26.3.2012, bol navrhovateľ poškodený na svojej povesti, keďže vykonával podnikateľskú činnosť a vzhľadom na charakter trestného stíhania, ako i na dokazovanie prostredníctvom svedkov, dožiadaní, s ktorými prichádzal v rámci svojho podnikania do styku, jeho bezúhonnosť a podnikateľská česť utrpela. Vzhľadom k uvedenému žiadal priznať i nemajetkovú ujmu vo výške 3.000,- eur. Úrok z omeškania zo sumy 1496,32 eur vo výške 5,5% ročne žiadal priznať od 18.7.2013, keďže žiadosť o predbežné prerokovanie bola podaná 17.1.2013; úrok z omeškania zo sumy 3000,- eur žiadal priznať od právoplatnosti rozsudku.

Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ v návrhu označil ako odporcu Generálnu prokuratúru SR, Bratislava, pričom v texte návrhu, konkrétne v jeho I. bode uviedol, že „v súlade s ustálenou praxou zodpovedá štát aj za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania...“, súd ho uznesením č. k. 3C/12/2014-52 zo dňa 10.2.2014 vyzval postupom podľa § 43 OSP na odstránenie logického rozporu medzi označením odporcu a tvrdením v návrhu, že za škodu zodpovedá štát. Na túto výzvu navrhovateľ reagoval podaním zo dňa 12.2.2014, v ktorom za odporcu označil Slovenskú republiku - Generálnu prokuratúru SR.

Odporca vo svojom vyjadrení zo dňa 27.2.2014 uviedol, že nárok uplatnený žalobou neuznáva a navrhuje ho zamietnuť, keďže je uplatnený priamo proti ústrednému orgánu verejnej moci, čo zákon nepripúšťa, a teda ak sa navrhovateľ domáha zmeny v osobe odporcu, je potrebné postupovať podľa § 92 ods. 4 OSP. Uviedol, že zákon č. 514/2003 Z. z. predpokladá vznik zodpovednosti štátu za škodu len za súčasného splnenia troch podmienok, ktorými sú nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup, existencia škody a príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Za štát vo veciach náhrady škody konajú orgány vymenované v § 4 označeného zákona. S prihliadnutím na ostatnú zmenu zákona č. 514/2003 Z. z. platnú a účinnú od 1.1.2013 je nesporné, že v predmetnej veci nie je orgánom oprávneným konať v mene štátu Ministerstvo vnútra SR. Ďalej citoval ustanovenie § 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2003 Z. z., pričom uviedol, že z uvedeného ustanovenia nie je možné bez ďalšieho dospieť k jednoznačnému záveru, že konať v mene štátu má Generálna prokuratúra SR, pretože prokurátor nespôsobil škodu, ktorej náhrady sa navrhovateľ domáha (navrhovateľ bol oslobodený spod obžaloby s tým, že v predmetnej veci bol najskôr vydaný trestný rozkaz). V danom prípade, keď podľa súčasnej právnej úpravy Ministerstvo vnútra SR nie je oprávnené konať za štát, a keď je sporné postavenie Generálnej prokuratúry SR, je možné aplikovať len ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.. Taktiež navrhovateľ nepreukázal vznik nemajetkovej ujmy, a ani to, že všetky jeho náklady na obhajobu boli účelne vynaložené.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa a oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov: faktúra č. 2012065 zo dňa 11.12.2012, špecifikácia úkonov právnej služby zo dňa 11.12.2012, čiastočný výpis z účtu JUDr. Faturu zo dňa 14.12.2012, zápisnica napísaná na Okresnej prokuratúre Považská Bystrica zo dňa 20.9.2010, uznesenie OR PZ Považská Bystrica ČVS:ORP-512/JP-PB-2010 zo dňa 25.3.2011, sťažnosť navrhovateľa zo dňa 8.4.2011, uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Považská Bystrica Pv 1023/2010-12 zo dňa 6.5.2011, obžaloba Okresnej prokuratúry Považská Bystrica Pv 1023/2010-17 zo dňa 8.7.2011, trestný rozkaz Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 2T/140/2011-216 zo dňa 5.9.2011, odpor proti trestnému rozkazu zo dňa 24.10.2011, rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 2T/140/2011-235 zo dňa 6.12.2011, odvolanie Okresnej prokuratúry Považská Bystrica zo dňa 1.2.2012, uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 3To/20/2012 zo dňa 26.3.2012, spis Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 2T/140/2011, Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 15.01.2013 adresované SR - Ministerstvo vnútra SR a Generálnej prokuratúry SR, vyjadrenie Generálnej prokuratúry SR zo dňa 10.7.2013 zn. XV/5 Spr 4/13-11, Odstúpenie žiadosti navrhovateľa o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 26.3.2013, a zistil nasledovný skutkový stav:

Zo spisu Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 2T/140/2011 bolo zistené, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Považskej Bystrici ČVS:ORP-512/JP-PB-2010 zo dňa 25.3.2011 bolo začaté trestné stíhanie a zároveň vznesené obvinenie K. E. - navrhovateľovi - pre prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák.. Proti uvedenému uzneseniu vyšetrovateľa podal navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu JUDr. Róberta Faturu, AK Považská Bystrica, sťažnosť zo dňa 8.4.2011, ktorá bola uznesením Okresnej prokuratúry Považská Bystrica Pv 1023/2010-12 zo dňa 6.5.2011 zamietnutá, nakoľko bola nedôvodná. Po skončení vyšetrovania predložil vyšetrovateľ OR PZ Považská Bystrica spis Okresnej prokuratúre Považská Bystrica s návrhom na schválenie zmieru a zastavenie trestného stíhania podľa § 220 ods. 1 Tr. por. zo dňa 27.6.2011. Prokurátor Okresnej prokuratúry Považská Bystrica podal dňa 12.7.2011 na Okresný súd Považská Bystrica obžalobu na vtedy obvineného K. E. - navrhovateľa - pre prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák.. Okresný súd Považská Bystrica vydal dňa 5.9.2011 trestný rozkaz, ktorým uznal navrhovateľa vinným zo spáchania prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák.. Proti uvedenému trestnému rozkazu podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zákonnej lehote vtedy obvinený K. E. odpor zo dňa 24.10.2011, na základe čoho súd nariadil hlavné pojednávanie. Na hlavnom pojednávaní dňa 6.12.2011 bol vyhlásený rozsudok, v zmysle ktorého bol vtedy obžalovaný K. E. oslobodený spod obžaloby pre prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák., nakoľko skutok nie je trestným činom. Proti uvedenému rozsudku podala dňa 6.12.2011 Okresná prokuratúra Považská Bystrica odvolanie. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd uznesením č. k. 3To/20/2012-250 zo dňa 26.3.2012 odvolanie prokurátora zamietol. Rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 2T/140/2011-235 zo dňa 6.12.2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 3To/20/2012-250 zo dňa 26.3.2012 nadobudol právoplatnosť dňa 26.3.2012. Právny zástupca navrhovateľa vykonal nasledovné úkony právnej služby: 6.4.2011 - prevzatie obhajoby, 7.4.2011 - nazretie do vyšetrovacieho spisu, 11.4.2011 - sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa OR PZ Považská Bystrica o vznesení obvinenia, 13.4.2011 - výsluch poškodenej H.. R., 14.4.2011 - výsluch vtedy obvineného K. E., 18.4.2011 - účasť na konfrontácii medzi K. E. a svedkom E. G., 3.5.2011 - účasť na konfrontácii medzi poškodenou H.. R. a svedkom E. G., 23.5.2011 - účasť na konfrontácii medzi vtedy obvineným K. E. a poškodenou H.. R., 1.6.2011 - výsluch svedkyne C. X., 6.6.2011 - výsluch svedka E. D., 8.6.2011 - písomné podanie vo veci samej s návrhom na zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. b) Tr. por. Z dôvodu, že skutok nie je trestným činom, 20.6.2011 - výsluch svedkyne K. M., 21.6.2011 - výsluch poškodenej H.. R., 27.6.2011 - účasť na preštudovaní vyšetrovacieho spisu na OR PZ Považská Bystrica, 24.10.2011 - písomné podanie vo veci samej - odpor proti trestnému rozkazu Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 2T/140/2011-216 zo dňa 5.9.2011, 8.11.2011 - účasť na hlavnom pojednávaní na Okresnom súde Považská Bystrica, 6.12.2011 - účasť na hlavnom pojednávaní na Okresnom súde Považská Bystrica, 26.3.2012 - účasť na verejnom zasadnutí na Krajskom súde v Trenčíne.

Faktúrou č. 2012065 zo dňa 11.12.2012 vyúčtoval JUDr. Róbert Fatura, AK Považská Bystrica navrhovateľovi odmenu za právne služby v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 2T/140/2011 vo výške 1496,32 eur. Úkony právnej služby, ktoré právny zástupca navrhovateľa vykonal, a ktoré vyúčtoval navrhovateľovi, sú uvedené v špecifikácii zo dňa 11.12.2012.

Dňa 14.12.2012 bola na účet JUDr. Róberta Faturu, AK Považská Bystrica pripísaná suma 1496,32 eur.

Navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu JUDr. Róberta Faturu podal na Ministerstvo vnútra SR a Generálnu prokuratúru SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 15.1.2013. V uvedených žiadostiach opísal priebeh svojho trestného stíhania. Uvedol, že za právne služby v súvislosti s predmetnou trestnou vecou vynaložil 1496,32 eur, pričom je zrejmé, že mu bola spôsobená škoda v uvedenej výške, a to nezákonným rozhodnutím - uznesením vyšetrovateľa OR P Považská Bystrica ČVS:ORP-512/JP-PB-2010 zo dňa 25.3.2011, ako i podaním žaloby zo dňa 6.5.2011, pričom ide o škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z.. V závere žiadosti uvádza, že žiada o prerokovanie nároku klienta a následné nahradenie škody vo výške 1496,32 eur čo predstavuje jeho náklady vynaložené na právne zastúpenie v predmetnej trestnej veci.

Ministerstvo vnútra SR predmetnú žiadosť navrhovateľa o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody postúpilo Generálnej prokuratúre SR listom zo dňa 26.3.2013 z dôvodu, že nie je príslušným orgánom na jej prerokovanie.

Generálna prokuratúra SR listom zo dňa 10.7.2013 oznámila navrhovateľovi, že s prihliadnutím na ostatnú zmenu zákona č. 514/2003 Z. z. je nesporné, že v predmetnej veci nie je orgánom oprávneným konať v mene štátu Ministerstvo vnútra SR. Ďalej citovala ustanovenie § 4 ods. 1 písm. f) predmetného zákona, ktorý vymedzuje prípady, kedy v mene štátu koná Generálna prokuratúra SR. Uviedla, že škodu, ktorá navrhovateľovi vynaložením nákladov na právne zastúpenie vznikla, nespôsobil prokurátor. Navrhovateľ bol spod obžaloby oslobodený s poukazom na to, že súd nevyužil pri preskúmaní obžaloby postup podľa § 241 ods. 1 písm. c) Tr. por., ale vydal trestný rozkaz. Za uvedeného stavu, keď Ministerstvo vnútra SR nie je oprávnené konať za štát, a postavenie Generálnej prokuratúry SR je sporné, je možné aplikovať len ustanovenie § 4 ods. 2 citovaného zákona. V závere uvedeného listu sa uvádza, že vzhľadom k tomu, že navrhovateľ požaduje náhradu škody spočívajúcej vo vynaložených nákladoch na právne zastúpenie v predmetnej veci v priebehu tak prípravného, ako i súdneho konania, Generálna prokuratúra SR nároky na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom nemieni uspokojiť a o predmetnej žiadosti konať ďalej nebude. Odkázala navrhovateľa, aby sa prípadného uspokojenia nároku domáhal súdnou cestou.

Právny zástupca navrhovateľa na pojednávaní uviedol, že nárok na náhradu škody dali prerokovať tak Ministerstvu vnútra SR, ako i Generálnej prokuratúre SR, pričom Ministerstvo vnútra SR poukázalo na príslušnosť Generálnej prokuratúry SR. Práve z toho dôvodu žalovali Slovenskú republiku - Generálnu prokuratúru SR. Je právne irelevantné, z akého účtu bola vykonaná úhrada za právne služby poskytnuté navrhovateľovi a komu tento účet patrí, dôležité je to, že tieto peňažné prostriedky boli uhradené za navrhovateľa a k úhrade skutočne došlo. Právne služby boli fakturované navrhovateľovi s tým, že sa jednalo o pôžičku a navrhovateľ je povinný túto pôžičku vrátiť. Navrhovateľovi tak vznikol záväzok na zaplatenie uvedenej sumy.

Navrhovateľ uviedol, že účet, z ktorého bola uhradená odmena za vykonané úkony právnej služby JUDr. Róbertovi Faturovi, patrí dcére jeho priateľky, ktorej to ešte nemal kedy vrátiť.

Odporca na pojednávaní v podstate zopakoval obsah svojho písomného vyjadrenia. Zároveň uviedol, že nebol preukázaný vznik škody, nakoľko z výpisu z účtu zo dňa 14.12.2012 nevyplýva, kto je vlastníkom účtu a či ním je navrhovateľ. Dodal, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nebol predmetom predbežného prerokovania nároku a preto nemôže byť ani predmetom súdneho sporu. Zo žiadneho tvrdenia v návrhu nevyplýva, že vznik nemajetkovej ujmy spôsobil odporca. Návrh sa opiera o 2 nezákonné rozhodnutia - uznesenie o vznesení obvinenia a obžaloba podaná prokurátorom s tým, že obžaloba nie je rozhodnutie. Uviedol, že je potrebné aplikovať zákon č. 514/2003 Z. z. účinného do 31.12.2012, a teda odporcu by malo zastupovať Ministerstvo vnútra SR. Z opatrnosti uviedol, že v prípade aplikácie zákona č. 514/2003 Z. z. v znení ostatnej novely by malo zastupovať Slovenskú republiku podľa § 4 ods. 2 predmetného zákona Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Navrhovateľovi nárok na náhradu sumy 1496,32 eur nepatrí, keďže trovy právneho zastúpenia nehradil on osobne a teda sa jeho majetok o uvedenú sumu neznížil, ale ho podľa tvrdenia navrhovateľa uhradila tretia osoba.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri vkone verejnej moci Vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu b) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru, a

1. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo

2. vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora,

f) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní,

m) orgán príslušný podľa písmen a) až l), u ktorého bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku (§ 15), ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci; ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch, ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci Ak nemožno príslušný orgán určiť podľa odseku 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci Ak bol nárok na náhradu škody uplatnený na orgáne, ktorý nie je príslušný vo veci konať podľa odsekov 1 a 2, je tento orgán povinný bezodkladne postúpiť žiadosť (§ 15) príslušnému orgánu a upovedomiť o tom žiadateľa. Účinky uplatnenia nároku zostávajú zachované.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa § 6ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci Ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 15 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci Nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované.

Podľa § 16 ods. 1, 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci Zo žiadosti musí byť zrejmé, kto náhradu škody žiada, ktorej veci sa týka, titul, z ktorého sa nároku na náhradu škody domáha, akým spôsobom škoda vznikla a čoho sa poškodený domáha. V žiadosti a pri uplatnení nároku na náhradu škody na súde je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku náhrady škody a označiť orgán verejnej moci, ktorý mu škodu spôsobil.

Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu

plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci Uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 18 ods. 1, 3 veta prvá zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci Náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta.

Odporca v konaní namietal nedostatok pasívnej legitímácie z dôvodu nesprávneho označenia odporcu v návrhu na začatie konania. Súd poukazuje na ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej v prípade, ak označenie odporcu je v logickom rozpore s tvrdením navrhovateľa v návrhu o tom, kto zodpovedá za škodu, ktorej náhrady sa domáha, je potrebné účastníka konania postupom podľa § 43 OSP vyzvať k odstráneniu tejto vady podania. V danom prípade na základe uvedenej výzvy navrhovateľ označil za odporcu Slovenskú republiku - Generálnu prokuratúru SR, čím odstránil pochybnosti o tom, kto má byť v zmysle § 79 OSP žalovaný.

Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci obsahuje ustanovenia tak hmotnoprávneho, ako i procesného charakteru. Ostatná novela uvedeného zákona č. 412/2012 Z. z. účinná od 1.1.2013 neobsahuje prechodné ustanovenia, preto treba vychádzať z princípov procesného práva. Na rozdiel od hmotného práva, v ktorom zásadne platí hmotné právo účinné v čase vzniku právnych vzťahov, v procesnom práve sa majú aplikovať procesné predpisy účinné v čase postupu príslušného orgánu, pokiaľ prechodné ustanovenie nerieši jeho postup inak. Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bola tak Ministerstvu vnútra SR ako i Generálnej prokuratúre SR doručená 15.1.2013, teda podľa názoru súdu vzhľadom na absenciu intertemporálnych noriem na určenie orgánu konajúceho v mene štátu vo veci náhrady škody ako i konanie o predbežnom prerokovaní nároku je potrebné aplikovať procesné právo účinné v čase rozhodovania.

Odporca dôvodil, že príslušným orgánom konajúcim v mene štátu by malo byť Ministerstvo vnútra SR v zmysle právnej úpravy účinnej do 31.12.2012, resp. podľa § 4 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. účinného od 1.1.2013 Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Faktom však zostáva, že navrhovateľ podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody na 2 orgány - Ministerstvo vnútra SR a Generálnu prokuratúru SR. Ustanovenie § 4 ods. 3 v spojení s § 15 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. ustanovuje povinnosť bezodkladne postúpiť žiadosť podanú na nepríslušnom orgáne príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. V posudzovanom prípade tak urobilo len Ministerstvo vnútra SR, ktoré túto žiadosť listom zo dňa 26.3.2013 postúpilo Generálnej prokuratúre SR, nakoľko dospelo k záveru, že na prerokovanie žiadosti nie je príslušné. V konaní nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že Generálna prokuratúra SR postupovala rovnakým spôsobom. Ba práve naopak, listom zo dňa 10.7.2013 oznámila navrhovateľovi, že na jednej strane jej oprávnenie konať za štát je sporné, a podľa jej názoru je možné aplikovať ustanovenie § 4 ods. 2 citovaného zákona, na strane druhej uviedla, že nároky navrhovateľa na náhradu škody nemieni uspokojiť, o jeho žiadosti nebude ďalej konať s tým, že uspokojenia nároku sa môže navrhovateľ domáhať súdnou cestou. V dôsledku tohto vyhlásenia sa podľa názoru súdu Generálna prokuratúra SR stala orgánom verejnej moci konajúcim za štát.

Na uplatnenie nároku navrhovateľa na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím na súde sa podľa zákona č. 514/2003 Z. z. vyžaduje kumulatívne splnenie nasledovných predpokladov: predbežné prerokovanie jeho nároku na základe jeho písomnej žiadosti príslušným orgánom, uplynutie 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda a podanie riadneho opravného prostriedku poškodeným proti nezákonnému rozhodnutiu. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že navrhovateľ požiadal listom zo dňa 15.1.2013 o predbežné prerokovanie svojho nároku na náhradu škody Generálnu prokuratúru SR s tým, že táto mu listom zo dňa 10.7.2013 oznámila, že jeho nárok nemieni uspokojiť. Týmto navrhovateľ splnil prvé 2 predpoklady uvedené vyššie. Ohľadom tretieho predpokladu súd uvádza, že v súlade s ustálenou praxou štát zodpovedá i za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Zákon č. 514/2003 Z. z. výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby. Judikatúra dospela k záveru, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. K poslednému predpokladu súd uvádza, že navrhovateľ naplnil i uvedený predpoklad, keďže i proti uzneseniu o začatí trestného stíhania a zároveň o vznesení obvinenia podal sťažnosť, a taktiež proti trestnému rozkazu podal odpor.

Je nesporné, že v trestnom konaní vedenom na OR PZ Považská Bystrica pod ČVS:ORP-512/JP-PB-2010 a následne pod sp. zn. 2T/140/2011 vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica zastupoval navrhovateľa ako obvineného, resp. obžalovaného JUDr. Róbert Fatura, advokát so sídlom v Považskej Bystrici. Menovaný advokát vykonal právne služby, pričom navrhovateľovi za tieto vykonané právne služby vyúčtoval odmenu v celkovej výške 1496,32 eur. Navrhovateľ v konaní uviedol, že túto odmenu za neho zaplatila tretia osoba, ktorej to ešte nevrátil, na čo reagoval odporca tým, že navrhovateľovi nevznikla žiadna škoda. Súd súhlasí s tvrdením navrhovateľa, a síce že mu vznikol záväzok predmetnú pôžičku tretej osobe v budúcnosti vrátiť, a teda že ku vzniku škody došlo.

Z ustanovenia § 18 zákona č. 514/2003 Z. z. vyplýva, že náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie, pričom súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktoré sa určí ako tarifná odmena advokáta.

Súd priznal navrhovateľovi náhradu škody za nasledovné úkony právnej služby, ktoré boli účelne vykonané: podľa § 12 ods. 3 písm. a/, § 14 ods. 1 písm. a/, b/, c/ vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. - 16 úkonov právnej služby á 61,75 eur, 1 úkon právnej služby á 63,58 eur (6.4.2011, 7.4.2011 - prevzatie a príprava obhajoby vrátane nazretia do vyšetrovacieho spisu, 11.4.2011 - sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa OR PZ Považská Bystrica o vznesení obvinenia, 13.4.2011 - výsluch poškodenej H.. R., 14.4.2011 - výsluch vtedy obvineného K. E., 18.4.2011 - účasť na konfrontácii medzi K. E. a svedkom E. G., 3.5.2011 - účasť na konfrontácii medzi poškodenou H.. R. a svedkom E. G., 23.5.2011- účasť na konfrontácii medzi vtedy obvineným K. E. a poškodenou H.. R., 1.6.2011 - výsluch svedkyne C. X., 6.6.2011 - výsluch svedka E. D., 8.6.2011 - písomné podanie vo veci samej s návrhom na zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. b) Tr. por. Z dôvodu, že skutok nie je trestným činom, 20.6.2011 - výsluch svedkyne K. M., 21.6.2011 - výsluch poškodenej H.. R., 27.6.2011 - účasť na preštudovaní vyšetrovacieho spisu na OR PZ Považská Bystrica, 24.10.2011 - písomné podanie vo veci samej - odpor proti trestnému rozkazu Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 2T/140/2011-216 zo dňa 5.9.2011, 8.11.2011 - účasť na hlavnom pojednávaní na Okresnom súde Považská Bystrica, 6.12.2011 - účasť na hlavnom pojednávaní na Okresnom súde Považská Bystrica, 26.3.2012 - účasť na verejnom zasadnutí na Krajskom súde v Trenčíne), podľa § 16 ods. 3 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. - 16 x režijný paušál á 7,41 eur, 1 x režijný paušál á 7,63 eur + 20% DPH podľa § 18 ods. 3 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. vo výške 235,55 eur, v celkovej výške 1413,32 eur. Prevzatie a príprava obhajoby dňa 6.4.2011 a nazretie do vyšetrovacieho spisu dňa 7.4.2011 súd považoval za 1 úkon právnej služby - prevzatie a príprava obhajoby vrátane prvej porady s klientom, nakoľko riadna príprava obhajoby predpokladá, aby sa právny zástupca (advokát) aj oboznámil so spisom (ak existuje). V časti o zaplatenie náhrady škody titulom vynaložených trov právneho zastúpenia prevyšujúcej sumu 1413,32 eur zamietol.

Úrok z omeškania súd priznal navrhovateľovi z priznanej sumy odo dňa nasledujúceho po poslednom dni 6-mesačnej lehoty na vybavenie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku, t. j. od 18.7.2013 vo výške 5,5 % ročne podľa predpisov občianskeho práva.

V zmysle § 17 ods. 1, 2 citovaného zákona sa náhradou škody rozumie skutočná škoda, ušlý zisk a nemajetková ujma. Keďže v zmysle § 16 citovaného zákona vyplýva, že už v žiadosti je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku náhrady škody (§ 16 ods. 1), a pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný (§ 16 ods. 4 veta druhá), súd návrh navrhovateľa na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3000,- eur zamietol práve s poukazom na absenciu tohto nároku v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku. Vzhľadom na zamietnutie návrhu v tejto časti, súd nepriznal navrhovateľovi ani úrok z omeškania zo sumy 3.000,- eur.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP v spojení s § 151 ods. 2 OSP. Navrhovateľ bol v konaní úspešný v 31,43%, odporca v 68,57%. Odporcovi teda prináleží náhrada trov konania vo výške 37,14 % (68,57%-31,43%). Vzhľadom k tomu, že si ich v zákonom stanovenej 3-dňovej lehote od vyhlásenia rozsudku nevyčísli, súd mu náhradu trov konania nepriznal, keďže zo spisu mu žiadne trovy konania nevyplývajú.

O povinnosti zaplatiť do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia rozhodol súd podľa § 160 ods. 1 OSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 42 ods. 3 OSP, musí byť z podaného odvolania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 205 ods. 1 OSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postúp súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 OSP, odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon rozhodnutia podľa osobitného predpisu.